

APRECIEREA DINAMICII MORBIDITĂȚII PRIN TUMORI MALIGNE ÎN MUNICIPII ȘI ÎN REPUBLICĂ ÎN PERIOADA ANILOR 2007 – 2012

Svetlana Toderăș, Ion Hăbășescu
Catedra Igiena USMF „Nicolae Testemițanu”

Summary

The evaluation of the morbidity dynamics through malignant tumors in municipalities and in the country during the period of 2007 – 2012

The relevant issues have been studied in order to assess the dynamics of malignant neoplasm among adults and children aged between 0-18 years. It was studied the incidence and prevalence rates in two municipalities (Chisinau and Balti) and totals in Moldova. This study was conducted during the years 2007-2012.

Rezumat

Tema dată a fost studiată cu scopul de a aprecia dinamica neoplasmului malign în rândul adulților și copiilor cu vârsta cuprinsă între 0-18 ani. A fost studiată rata incidenței și a prevalenței în două municipii (mun. Chișinău și mun. Bălți) și totalurile în Republica Moldova. Studiul dat a fost efectuat în perioada anilor 2007 – 2012.

Actualitate

Cancerul sau neoplasmul malign este o categorie de boli caracterizate printr-o diviziune necontrolată a unui grup de celule, care au capacitatea de a invada alte țesuturi din organism, invadarea dată poate fi directă în țesuturi adiacente (invazie) sau prin migrația celulelor spre locuri mai îndepărtate în organism (metastază). Diviziunea și înmulțirea necontrolată a celulelor este declanșată de anomalii ale ADN-ului celulelor canceroase. Aceste anomalii apar ca o consecință a integrării unor virusuri în genomul celular sau a mutațiilor genelor care controlează înmulțirea acestor celule. Una sau câteva mutații pot duce la diviziunea și înmulțirea necontrolată a celulelor, iar în unele cazuri formarea unei tumori maligne. Tumorile maligne sunt acele tumori care au capacitatea de a invada alte țesuturi, fie din vecinătate (prin invazie tumorală), fie la distanță (prin metastaze tumorale) [3].

Tumorile maligne nu dispun de simptome specifice, se semnalează în mod obișnuit, dar nu sistematic, prin prezenta unei mase palpabile sau, atunci când este vorba de un organ din profunzime, o formațiune vizibilă pe radiografii. Simptomele pot fi legate de faptul că ele secretă uneori în exces anumite substanțe care au o acțiune hormonală, legată sau nu de organul de origine. Simptomele mai pot fi provocate și de compresia țesuturilor, precum și a organelor vecine: o tumoră a creierului poate provoca astfel o hemiplegie. O alterare a stării generale a organismului (febră, oboseală, pierdere a masei corporale) și prezența unor semne biologice de inflamație sunt indicii importante, dar nu specifice (poate fi vorba de o infecție), de tumoră malignă destul de avansată [2].

Material și metode

Tema dată a fost efectuată cu scopul de a aprecia dinamica neoplasmului malign în rândul adulților și copiilor cu vârsta cuprinsă între 0-18 ani. Pentru realizarea lui au fost analizate datele statistice din dările de seamă ale Centrului Național de Management în Sănătate și Centrului de Sănătate Publică din mun. Chișinău [1]. În lotul experimental a fost studiată morbiditatea populației în două municipii (mun. Chișinău și mun. Bălți) și totalurile în Republica Moldova. Studiul dat a fost efectuat în perioada anilor 2007 – 2012.

Rezultate

În Republica Moldova în anul 2012 au fost luați la evidență 8204 pacienți primari depistați cu tumori maligne, indicii morbidității constituind 230,5‰, iar indicii mortalității 161,1‰, fiind înregistrate 5734 decese. Acești indici au rămas practic la nivelul anilor precedenți.

În structură generală a morbidității oncologice nu s-au produs schimbări esențiale față de 2011. Cancerul colorectal a fost depistat cel mai frecvent și s-a situat pe I loc cu 12,2 %, pe locul II cancerul glandei mamare cu 10,6 %, pe locul III s-a situat cancerul pulmonar cu 10,2 %, pe locul IV- cancerul pielii cu 10,1 %, apoi urmează hemoblastozele (locul V) - cu 6,3% și cancerul gastric (locul VI) - cu 5,9%.

În perioada anilor 2007 – 2012 am remarcat că, incidența prin tumori maligne are valori moderate, dar cu o tendință ușoară de creștere. Cea mai mare rată a incidenței s-a înregistrat în mun. Chișinău în 2012, astfel numărul de cazuri noi de îmbolnăviri a crescut de la 1771 cazuri înregistrate în 2007 constituind 22,63‰ până la 1882 cazuri în 2012, constituind 23,59‰. În perioada de referință, rata incidenței prin tumorile maligne în mun. Bălți a crescut de la 306 cazuri în 2007 constituind 20,73‰ la 337 cazuri în 2012 constituind 22,55‰. Situația pe Republică, este la fel într-o ușoară creștere, numărul de cazuri de îmbolnăviri crescând de la 7501 cazuri în 2007, ceea ce constituie 20,97‰ la 8204 cazuri în 2011, constituind 23,05‰ (Fig.1).

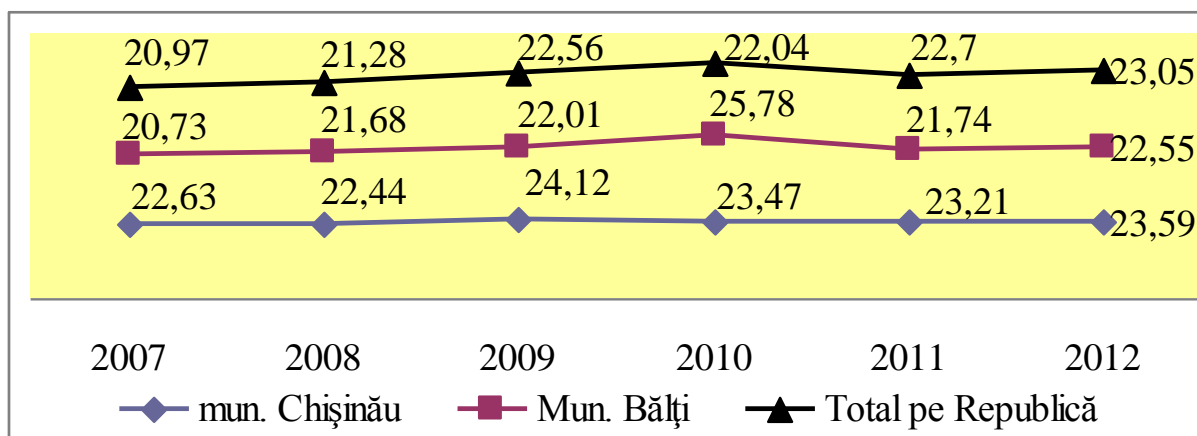

Fig. 1 Rata incidenței prin tumori maligne în perioada anilor 2007 – 2012 în municipii și total pe Republică (la 10 mii locuitori)

Situația în Republică indică o creștere continuă a prevalenței prin tumorile maligne, de la 40041 cazuri înregistrate în 2007, constituind 111,94‰ până la 47829 cazuri înregistrate în 2012, constituind 134,36‰. În mun. Chișinău rata a prevalenței este parțial stabilă, dar cu o creștere vizibilă de la 12171 cazuri înregistrate în 2007 constituind 155,5‰ la 12884 cazuri în 2012 constituind 161,52‰. În mun. Bălți rata prevalenței a crescut de la 1621 cazuri înregistrate în 2007 constituind 109,82‰ în 2007 la 2082 cazuri în 2012 constituind 139,32‰ în 2012 (Fig.2).

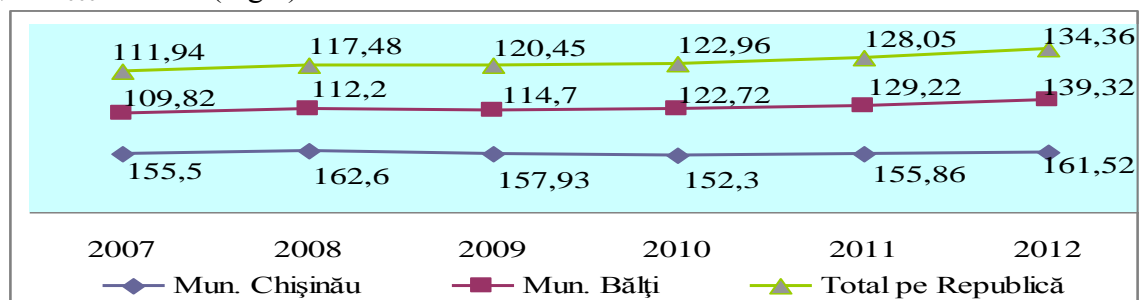

Fig. 2 Rata prevalenței prin tumori maligne în perioada anilor 2007 – 2012 în municipii și total pe Republică (la 10 mii locuitori)

Analizând indicii incidenței totale, inclusiv la copii prin tumorile maligne în populația sectoarelor din mun. Chișinău, am constatat că incidența totală în perioada de referință înregistrează o tendință de creștere în anul 2012 comparativ cu anul 2011. Cifra maximă în anul 2011 se constată în sectorul Botanica cu 430 cazuri, constituind 54,58‰, iar în 2012 în sectorul Rîșcani cu 409 cazuri, constituind 51,63‰. Cele mai puține cazuri s-au înregistrat în sectorul Buiucani în 2011 cu 247 cazuri, constituind 21,34‰.

O deosebită importanță se atribuie incidenței prin tumorile maligne în rândul copiilor. În sectorul Buiucani în 2012 s-a înregistrat cel mai mare număr de cazuri de îmbolnăviri cu 4 cazuri, constituind 3,01‰ (Fig. nr. 3).

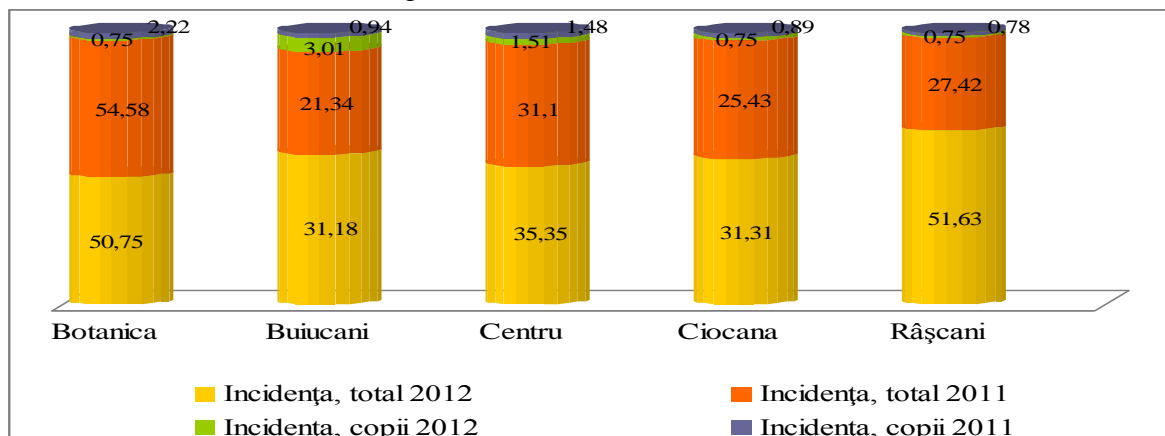

Fig. 3 Rata incidenței totale, inclusiv la copii în rândul populației sectoarelor mun. Chișinău prin tumorile maligne în perioada anilor 2011 – 2012 la 10 mii populație

În rândul copiilor, rata prevalenței pentru anul 2012 este în creștere față de anul 2011 în sectoarele Rîșcani, Ciocana și Buiucani și în descreștere în sectoarele Centru și Botanica. Prevalența cu indicele mai mare s-a înregistrat în 2011 în sectorul Botanica cu 8 cazuri, constituind 5,93‰ (Fig.4).

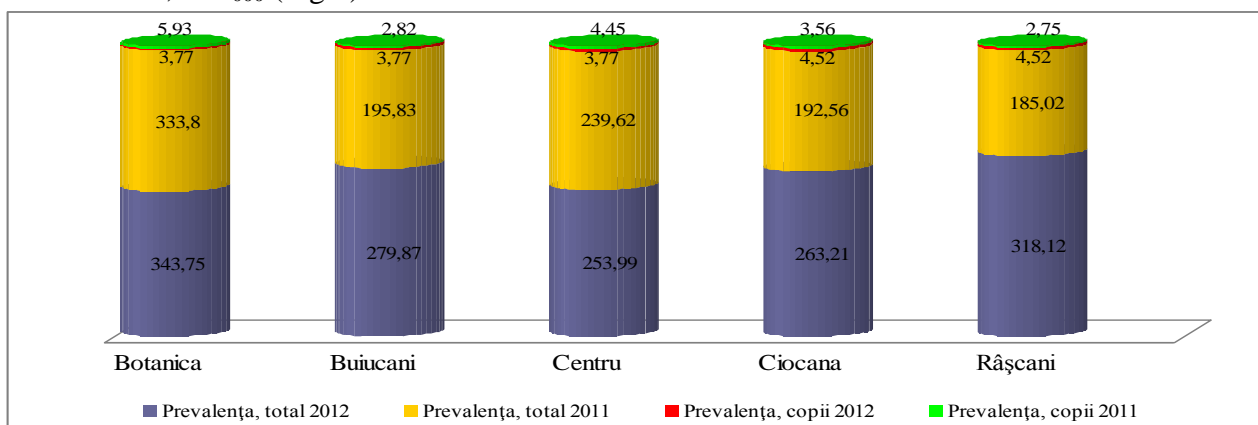

Fig. 4 Rata prevalenței totale, inclusiv la copii a populației din sectoarele mun. Chișinău prin tumorile maligne în perioada anilor 2011 – 2012 la 10 mii populație

Analizând incidența morbidității totale a populației prin tumorile maligne în localitățile rurale ale mun. Chișinău în perioada 2011 – 2012 observăm că cel mai mare număr de cazuri de îmbolnăviri au fost înregistrate în or. Durlști cu 57 cazuri, constituind 7,20‰ în 2012 față de 43 cazuri, constituind 5,46‰ în 2011. Cele mai puține cazuri de îmbolnăviri s-au înregistrat în or. Vatra și s. Colonița cu câte 7 cazuri fiecare, constituind 0,88‰.

Situația incidenței prin tumorile maligne în rândul copiilor este stabilă înregistrând în localitățile rurale un singur caz pentru an. 2012 în com. Stăuceni, față de 2011, când s-au

înregistrat câte un caz în or. Sîngera, or. Durlești, com. Budești și s. Colonița, constituind câte 0,74 ‰.

Datele prevalenței în localitățile rurale ale mun. Chișinău în perioada 2011 – 2012 ne indică că cele mai multe cazuri de îmbolnăviri au fost înregistrate în or. Durlești, unde pe parcursul anului 2012 s-au înregistrat 210 cazuri, constituind 26,51‰, față de 179 cazuri înregistrate în 2011, constituind 22,72‰. Cele mai puține cazuri de îmbolnăviri s-au înregistrat în 2011 în s. Colonița cu 25 cazuri, constituind 3,17‰.

Referitor la prevalența prin tumorile maligne în rîndul copiilor, cele mai multe cazuri s-au înregistrat în 2012 în or. Vadul lui Vodă cu 3 cazuri de îmbolnăvire, constituind 2,26‰, iar în 2012 în or. Durlești la fel cu 3 cazuri, constituind 2,22‰.

Concluzii

Conform analizei efectuate concludem că, atît incidența cît și prevalența prin tumori maligne în mun. Chișinău, mun. Bălți și în Republică în perioada anilor 2007 - 2012, au o tendință ușoară de creștere.

Propuneri

1. Îmbunătățirea acordării asistenței medicale primare, ținînd cont de numărul de cazuri înregistrate în țară.
2. Instruirea comprehensivă și continuă a personalului medical specializat.
3. Promovarea modului sănătos de viață în rîndul părinților și copiilor acestora.
4. Organizarea și monitorizarea alimentației echilibrate folosind produsele bogate în proteine, glucide, lipide, săruri minerale ș.a.

Bibliografie

1. Anuarele statistice ale Centrului Național de Management în Sănătate www.cnms.md;
2. <http://ro.wikipedia.org/wiki/Cancer>;
3. http://www.sfatulmedicului.ro/dictionar-medical/tumora_6583;

PROBLEMELE IGIENICE ALE SĂNĂTĂȚII POPULAȚIEI ÎN RELAȚIE CU CALITATEA AERULUI ATMOSFERIC

Silvia Bedros

(Conducător științific: Grigore Friptuleac – dr. hab. în medicină, profesor universitar)
Catedra Igienă

Summary

Hygienic problems of population health in relation to ambient air quality

It was assessed the influence of atmospheric air quality on the health of population of Chisinau and the share of the total samples of the air, which exceeded CMA, that augmented from 3,26% in 2008 to 17,5% in 2010. It was established that the dynamics of the prevalence and incidence through some diseases of respiratory system, asthma, allergic rhinitis constantly increase and correlate with the grade of pollution of air quality.

Rezumat

S-a evaluat influența calității aerului atmosferic asupra sănătății populației din municipiul Chișinău și ponderea probelor totale ale aerului atmosferic ce au depășit CMA, care s-a mărit de la 3,26% în 2008 până la 17,5% în 2010. S-a stabilit că, dinamica prevalenței și incidenței prin